

bine că sint atîtea opinii, ele încep să se anuleze una pe alta. Autorul va lua desigur de bune acele păreri care îi sînt favorabile. Îmi pare bine că la acest ceneclu participă oameni ca Ulici și Mincu, nu le pot spune critici literari, pentru că în afară de Maiorescu și Lovinescu... Sînt aici și esteticieni, dacă mai există, și studenți, dacă mai există. Dacă discuțiile îi justifică piesei prezența la ceneclu, ea a avut darul să mă stirnească și pe mine, pentru că mi-a răscolit niște nostalgii. La aceeași vîrstă am scris și eu prima mea piesă, și tot despre singurătate. Una dintre perlele acestei serii : să tragi concluzia falsă că dacă-i reproșezi cuiva livrescul, îi reproșezi cultura. Eroul din text se retrage din mijlocul vieții într-un loc al contemplației și privește de acolo lumea, dar fără s-o părăsească definitiv : un negru îi este prieten și vine să participe la inițiere. Însingurarea eroului este programatică și probabil ea are niște grade. Această metaforă primordială are o schelărie șubredă. Farul, cu toate implicațiile lui simbolice, e o proprietate particulară, cînd el n-ar

putea fi conceput decît ca un bun social. Autoritatea publică — procurorul — nu se ocupă de însărcinările secrete. Bătălia de a-l scoate pe erou din poziția de singurătate devine factice. O Ondine modernă iese din valuri, reintră în valuri, după legile unui mister pe care pînă la urmă nu-l înțelege nici tovarășul Mașek. Toți cei care vin să-l înțîlnească pe erou vin cu funcțiile scrise. Din discuții am putut afla că o sumă de autori sînt necinstiți, și acum, în fine, a venit un autor cinstit, că nu prea există replici inteligente în dramaturgia contemporană, dar acum a venit un autor cu asemenea replici etc. Se vede treaba că trebuie să ne luăm și noi măsuri de apărare. Aș dori membrilor ceneclului să călătorească și să biruie pegașii, decît să-i tragă de coadă. Rostul ceneclului este să se aleagă și biata victimă cu ceva."

Mircea RAREȘ

Replica serii : „Dacă făcea o introspecție, autorul nu deranja pe nimeni”.

NOTE

Actorii în memoriile unui cineast

Încă un veteran al cinematografului nostru îmbogățește istoriografia de

film și teatru cu prețioase mărturii. Bătrînii filmului au scris puțin : Jean Mihail — *Filmul românesc de altădată* (Meridiane, 1967), Victor Iliu — *Fascinația cinematografului* (Meridiane, 1973). Dr. Ion Cantacuzino, pasionatul istoric, a lăsat Arhivei naționale de filme pagini de confesiune culese de la cîțiva din „generația începuturilor”. Și... cam atît.

Volumul *Proiecții în timp. Amintirile unui cineast* (Ed. Sport-Turism, 1982) umple un gol. Paul Călinescu a turnat primul film al cinematografului socialist, *Răsună valea* (1949), a dat alte titluri de referință, ca *Desfășurarea* (1954), *Porto-Franco* (1961), *Titanic Vals* (1964). Alături de Jean Mi-

hail, Jean Georgescu, Ion Șahighian, Eftimie Vasilescu, Ovidiu Gologan etc., Paul Călinescu este autor de documentare și jurnale filmate înainte și după război, cu valoare istorică în timp.

Cum e firesc, actorii sînt prezenți în substanțiale pagini. Despre Birlig, Ion Talianu, Radu Beligan, Șt. Ciubotărașu, Ghibericon, Nearthu-Ottonel și mulți alții, aflăm date și fapte întregitoare de portret. Apoi, reflecții despre jocul actoricesc, despre interferențe teatru-film, sînt revelatoare pentru gîndirea pedagogică a unui regizor cu capital în mult așteptata istorie a filmului românesc.

I. N.